

Diarré och eller kräkningar inom förskolan - Information till personal

Akut diarré och kräkningar är vanligt i förskoleåldern. De flesta av dessa infektioner läker ut av sig själva.

Orsak till magsjuka eller tarminfektion

Den vanligaste orsaken till magsjuka bland förskolebarn är calicivirus (där norovirus och sapovirus ingår). Dessa virusinfektioner benämns ibland som "vinterkräksjuka" trots att insjuknandet kan ske under hela året. Andra vanliga virus som orsakar utbrott med akut diarré och kräkningar är rotavirus och adenovirus. De nämnda virusinfektionerna är mycket smittsamma, och drabbar ofta flera personer i omgivningen inom en kort tidsperiod. Det är viktigt att känna till att flera av dessa magsjukevirus inte påverkas (avdödas) effektivt med handsprit. För att minska risken för att själv bli smittad gäller det att konsekvent tvätta händerna noga med tvål och vatten, framför allt före måltider och efter toalettbesök.

Diarré kan innebära att bajset är löst och barnet bajsar ofta flera gånger om dagen. Konsistensen kan vara som vatten, välling eller tunn gröt.

Diarré kan även orsakas av bakterier, tex. salmonella, shigella, campylobacter eller EHEC. Vid dessa tarminfektioner förekommer oftare feber men mer sällan kräkningar. Vid bakteriell orsak till diarré finns en större risk för allvarlig sjukdom än vid virusorsakad magsjuka.

Vid långdragen diarré bör även tarmparasiter (främst Giardia) uteslutas som orsak. Om barnet har kvarstående diarré efter utlandsresa så bör målsman kontakta sjukvården för provtagning.

Ska barnet stanna hemma?

Barn med akuta mag-tarmsymtom (vattentunn diarré och/eller kräkningar) ska inte vistas inom förskolan. Barnet kan återgå när det ätit normalt och inte kräcks eller haft vattentunn diarré på minst 48 timmar.

Om det finns misstanke på att smittspridning sker på förskolan ska särskilda hygien och städrutiner tillämpas. Rutinerna ska gälla till och med en vecka efter att den sista personen har tillfrisknat.

Åtgärder vid utbrott

Rektor eller annan ansvarig personal bör rutinmässigt föra sjukfrånvarolista. Vid utbrott är det mycket viktigt att dagligen föra lista på vilka barn som har symtom och är hemma. Om möjligt bör även eventuell provtagning registreras.

När ska sjukvården kontaktas?

Om tre eller fler barn insjuknar samtidigt, eller inom en kort tidsperiod med liknande symtom ska man överväga utredning om det finns en gemensam smitta. I första hand kontaktas den hälsocentral som har närområdesansvar för den aktuella förskolan.

Information till föräldrar och personal

Vid utbrott kan BVC vara behjälplig med att ge hygienrutiner och information till målsmän och personal.

Särskilda hygienrutiner vid utbrott

Handhygien

- Händerna tvättas ofta och framför allt efter toalettbesök/blöjbyte och före måltid. Händerna torkas torra med engångshandduk. Alla textilhanddukar plockas bort.
- Engångshandskar ska användas vid blöjbyten och när ni hjälper barnen vid toalettbesök.
- Handsprit bör användas efter handtvätt, gäller både barn och personal.
- Handsprit rekommenderas även före alla måltider för både barn och personal.
- Låt inte barn eller personal gå mellan avdelningarna.

Blöjbyte

- Använd enbart engångsunderlägg direkt på den galonförsedda dynan på skötbordet.
- Pappersunderlägget byts mellan varje barn.
- Torka av dynan med alkoholbaserad ytdesinfektion efter varje blöjbyte.
- Blöjan läggs i en plastpåse som knyts ihop och kastas direkt.
- Plastförkläde av engångstyp används vid blöjbyte när barnet har lös avföring.
- Skötbordet, inklusive tvättho, rengörs med engångstrasa och rengöringsmedel dagligen.

Mathantering

- Ingen buffé eller självservering under utbrottet.
- Sträva efter att så få personer som möjligt hanterar mat.
- Använd rent förkläde vid all mathantering.
- Duka endast fram så mycket smör och pålägg som förväntas gå åt vid måltiden.

- All överbliven mat kastas.
- Matbordet torkas av före måltiden med en engångstrasa.
- De som vårdar magsjuka anhöriga hemma ska inte hantera livsmedel förrän 48 timmar efter anhörigs sista symtom.

Rengöring/tvätt

- Avdelningen städas grundligt dagligen med målinriktad städning som toaletter, kontaktytor, lekytor.
- Håll tvättställ, kranar, toalettsits och spolknopp rena. Dessa ska torkas av med ytdesinfektionsmedel.
- Pottor rengörs med rengöringsmedel och torkas ur direkt efter användning.
- Rengör leksaker.
- Alla textilier som örngott, madrassöverdrag, kuddar, mjukisdjur tvättas vid minst 60 grader.
- Uppmana föräldrar att byta/koka nappar.
- Plastförkläde av engångstyp och engångshandskar används om barnet har kräcks eller har diarré.

Punktdesinfektion

- Vid spill av kroppsvätskor som avföring och kräkning ska personalen omgående rengöra ytorna med alkoholbaserade ytdesinfektionsmedel.
- Virkon® 1 % vid större spill.

Övrigt

- Barnen bör vara ute så mycket som möjligt. Vädra 2–3 gånger dagligen.
- Undvik, så långt som möjligt, aktiviteter mellan avdelningarna.
- Undvik lek med modeller som används flera gånger.
- Undvik helt vattenlek i gemensam badbalja.

Misstanke på smitta via livsmedel eller vatten

När många barn i en grupp eller flera avdelningar insjuknar samtidigt kan smitta via livsmedel eller vatten misstänkas. I dessa fall kontaktas både Smittskyddsenheten och kommunens miljö- och hälsoförvaltning omgående för närmare utredning.

För mer information se Socialstyrelsens bok [Smitta i förskolan](#)